

Stanovisko Republikovej únie zamestnávateľov

- Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov
  - materiál na rokovaní HSR SR dňa 23.09.2019

Stručný popis podstaty predkladaného materiálu a jeho relevancie z hľadiska RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie Ministerstvom financií SR ako iniciatívny materiál

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu zákona je: upraviť sadzby spotrebnej dane na cigarety, tabak a tabak v bezdymovom tabakovom výrobku a zosúladiť definíciu územia Európskej únie so smernicou Rady (EÚ) 2019/475 z 18. februára 2019, ktorou sa menia smernice 2006/112/ES a 2008/118/ES.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť 01.01.2020, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr.

Postoj RÚZ k materiálu

Návrhom zákona sa zvyšujú sadzby spotrebnej dane na cigarety, tabak a tabak v bezdymovom tabakovom výrobku. **Návrh zákona nebol predložený do pripomienkového konania, a preto sa k nemu doteraz nebolo možné vyjadriť.**

RÚZ s návrhom v predloženej podobe nesúhlasí a odporúča nepokračovať v legislatívnom procese.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k priebehu legislatívneho procesu k návrhu zákona

K návrhu nebolo riadne ani skrátené pripomienkové konanie, o návrhu pred predložením na rokovanie vlády nebola diskusia na úrovni hospodárskej a sociálnej rady vlády a ďalších poradných orgánov vlády. Dotknuté subjekty doteraz oceňovali konštruktívny dialóg s ministerstvom financií pri hľadaní riešení v daňovej oblasti, ktoré sledovali ako rozpočtové ciele, tak aj ochranu verejného zdravia. Náhle vyprodukované návrhu bez diskusie s dotknutými stranami, sociálnymi partnermi, ostatnými verejnými inštitúciami, či poradnými orgánmi vlády považujeme za porušenie legislatívnych princípov a pravidiel lepšej regulácie, ku ktorým sa Slovensko ako člen Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) hlási. Takýto neštandardný postup a oprávnene to možno považovať za snahu o zamedzenie verejnej diskusie.

Legislatívny návrh deklaruje, že návrh nemá žiadne sociálne a bezpečnostné dopady, pritom je viac ako očakávateľné, že zvýšenie spotrebných daní bude mať negatívny dopad spotrebiteľov a nárast nelegálneho obchodu s tabakovými výrobkami. Ministerstvo financií navyše v analýze dopadov uvádza prepočet so spotrebou tabakových výrobkov, ktorá zodpovedá stavu z roku 2018, pričom neberie do úvahy reálny vývoj počas prvého polroka 2019.

Ministerstvo financií SR vynechanie diskusie zdôvodňuje článkom 15 Legislatívnych pravidiel vlády, ktorý hovorí, že „ak nastanú mimoriadne okolnosti, najmä ohrozenie ľudských práv a základných slobôd alebo ohrozenie bezpečnosti, ak hrozia štátu značné hospodárske škody, v prípade vyhlásenia núdzového stavu alebo opatrení na riešenie mimoriadnej situácie, ustanovenia článku 10 až 14, čl. 21, čl. 23 až 25 sa nemusia použiť.“ Máme za to, že žiadna z vyššie uvedených situácií nenastala. Naopak, v prípade schválenia návrhu v predloženej podobe by nastali hospodárske škody a nárast kriminality v tejto oblasti. Dôkazom je, že v roku 2017, keď sa zvýšili dane len o deväť centov na škatuľku cigariet, Slovensko zaznamenalo takmer zdvojnásobenie podielu nelegálnych výrobkov na vyše

6% celkového trhu. V niektorých oblastiach východného Slovenska stále registrujeme, že bez slovenskej kontrolnej známky je každá tretia škatuľka

2. Zásadná pripomienka – sadzby spotrebnej dane na cigarety, tabak a tabak v bezdymovom tabakovom výrobku

Podľa deklarácie ministerstva financií bude dopad na jedno spotrebiteľské balenie tabakových výrobkov znamenať zvýšenie o 40 až 50 eurocentov, čo je historicky najvyššie skokové zvýšenie dane, vyššie ako všetky nárasty za ostatných desať rokov dohromady. Dlhoročné skúsenosti so zvyšovaním spotrebnej dane preukazujú, že spotrebiteľia nie sú ochotní akceptovať príliš prudké zvýšenie cien a prirodzene inklinujú k lacnejším, resp. nelegálnym alternatívam. Ako uvádzajú oficiálne štúdie Europol a OLAF, z príjmov z nelegálneho obchodu s tabakovými výrobkami sú financované medzinárodné kriminálne a teroristické skupiny. Predmetný návrh tak priamo takýmto skupinám nahráva a vytvára priestor pre ich rast.

Chýbajúci priestor pre implementáciu

Vzhľadom na objektívne skutočnosti reflektujúce výrobné procesy, kedy si výrobcovia objednávajú kolký 10 mesiacov pred uvedením na trh a zároveň už majú objednané obalové materiály v súlade so súčasnou platnou legislatívou, nie je priemysel schopný pripraviť sa na navrhovanú zmenu vo vládou schválenom termíne. Z vyššie uvedeného hrozí v prípade schválenia návrhu zvýšenia spotrebnej dane výpadok dodávok tabakových výrobkov. Vedľajším, ale významným dopadom takéhoto zvyšovania spotrebných daní, je oprávnená hrozba nárastu nelegálneho obchodu s tabakovými výrobkami. To znamená, že zamýšľaný nárast výberu spotrebnej dane sa nemusí naplniť.

Zdroj: RÚZ